

**FAGBEVÆGELSENS
HOVEDORGANISATION**

Frihed. Tillid. Værdighed.

FH's bud på en ny beskæftigelsesindsats

August 2023

Indhold

Forord	3
Aktiv arbejdsmarkedspolitik – fundamentet for flexicurity	3
Et nationalt kompromis om den danske beskæftigelsesindsats	4
Forslag	
Den arbejdsløse i centrum	7
A-kasserne skal have det fulde ansvar for dagpengemodtagere	7
Beskæftigelsesindsats i to hovedspor	7
Færre krav til jobparate arbejdsløse	9
Ny enhed skal hjælpe arbejdsløse med flere problemer	9
Kontanthjælpsmodtagere kan vælge forløb	9
Styrk de regionale arbejdsmarkedsråd (RAR)	11
Økonomiske forventninger	11
Flere rettigheder og færre proceskrav	13
Stærkere uddannelsesrettigheder	13
Drop rigide krav og fokusér på fagligheden	14
Økonomiske forventninger	15
En hurtig og værdig indsats for arbejdsløse med andre problemer	17
Indfør en afklaringsret for kontanthjælpsmodtagere	17
Udviklingsfleksjob	17
Ret til førtidspension ved betydeligt begrænset arbejdsevne	18
Afskaffelse af jobafklaringsforløbene	18
Økonomiske forventninger	18

Forord

Aktiv arbejdsmarkedspolitik – fundamentet for flexicurity

Danmark er det land i OECD, der investerer aller- mest i vores arbejdsløse¹, og det er der en god grund til. Det har nemlig været helt afgørende for, at den strukturelle arbejdsløshed er faldet fra omkring 10 procent i 1990'erne til omkring 4 procent i 2010'erne².

Dermed kommer pengene mange gange ind igen, for som tommelfingerregel får vi otte milliarder kroner mere i statskassen om året, når vi sænker den strukturelle ledighed med et procentpoint³.

Modellen kalder vi flexicurity, og succesen handler om, at den i sin kerne er en sikkerhedsforanstaltning klar til at gribe de lønmodtagere, der bliver ramt af omstillinger. Det gør vi ikke mindst med en aktiv beskæftigelsespolitik, der hurtigt og effektivt får folk varigt tilbage i arbejde. Det stærke sikkerhedsnet er en forudsætning for, at vi kan blive ved med at have verdens bedste arbejdsmarked.

Men beskæftigelsespolitikken er nødt til at udvikle sig. Arbejdsmarkedet og befolkningen ændrer sig,

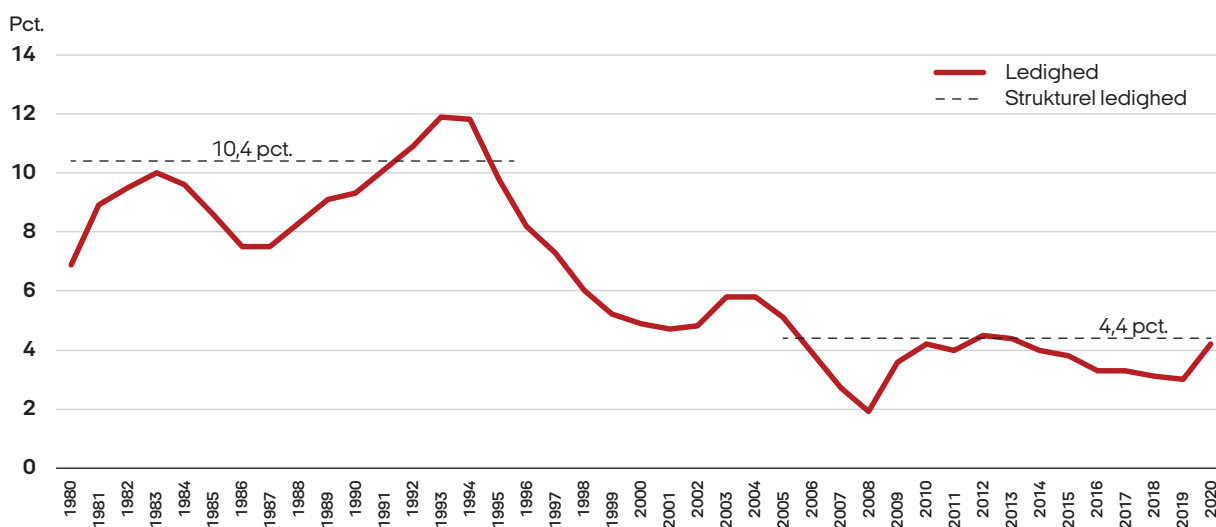
og det er vores tilgang til arbejdsløse også nødt til at gøre. Ikke fordi, regeringen vil spare tre milliarder på beskæftigelsesindsatsen, men fordi et arbejdsmarked i forandring kalder på nye løsninger.

Derfor er vi i FH klar med vores bud på fremtidens beskæftigelsessystem.

Et system, der hviler på tre grundlæggende værdier, som skal skinne igennem alle de ændringer, vi foreslår:

- Vi vil give både arbejdsløse og sagsbehandlere **FRIHED** til at finde de rigtige løsninger for den enkelte.
- Vi vil vise de arbejdsløse **TILLID** og have en grundlæggende tro på, at arbejdsløse ønsker at komme ud af arbejdsløshed, fremfor den mistillid, som præger systemet i dag.
- Vi vil sikre de arbejdsløses **VÆRDIGHED** og ikke længere trække både raske og syge mennesker igennem unødige og ydmygende forløb.

Figur 1. Udvikling i ledighed og strukturel ledighed.

1) Danish Flexicurity: Rights and Duties [aeaweb.org]

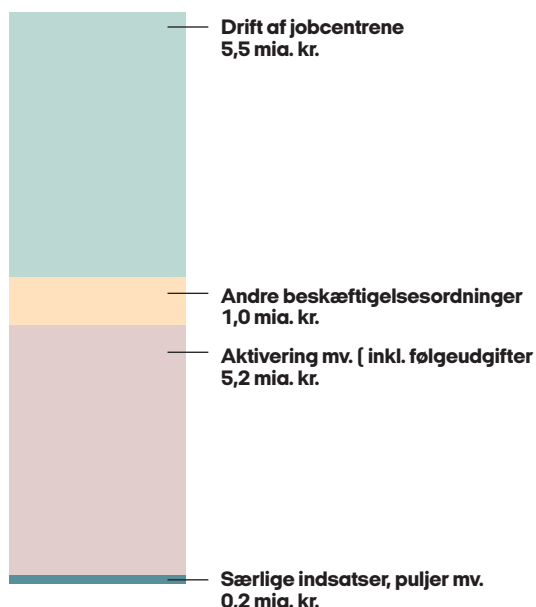
2) Jf. Kreiner og Svarer.

3) Jf. eksempelvis https://www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_krisen-kan-haev-den-strukturelle-ledighed-med-25000.pdf

Kilde: Kreiner og Svarer

Figur 2.
Fordeling i udgifter til aktiv beskæftigelsesindsats (2021)

Ialt: 11,9 mia. kr.

Kilde: STAR 2023

Det betyder ikke, at der ikke længere skal stilles krav til arbejdsløse. Selvfølgelig skal der det. Men det betyder, at vi vil gøre det på en ny måde, der i langt højere grad møder de arbejdsløse i øjenhøjde frem for at køre alle igennem samme standardforløb.

Vi lægger desuden op til en langt større opdeling af de arbejdsløse. En rask, velfungerende dagpengemodtager, der netop har mistet jobbet, har behov for en helt anden hjælp end en langtidsledig kontanthjælpsmodtager med eventuelle sygdomme, nedslidning og meget andet. Den sidste gruppe skal vi tilbyde langt mere hjælp end i dag, mens de arbejdsløse, der er tættere på arbejdsmarkedet, i langt højere grad skal have lov at finde nyt job uden unødigt indblanding med mindre de selv ønsker det.

Et nationalt kompromis om den danske beskæftigelsesindsats

I regeringsgrundlaget er der lagt op til at spare tre milliarder kroner om året, eller hvad der svarer til mindst en fjerdedel af det nuværende budget.

FH mener, at det er problematisk at skulle spare så mange penge i et beskæftigelsessystem, der i forvejen er udfordret.

Tilliden og opbakningen til beskæftigelsesindsatsen er under et stærkt pres. Fra borgere, politikere, virksomheder og offentligheden. Det kan vi ikke leve med. Den tillid skal genoprettes, så vi ikke ender et sted, hvor princippet om, at fællesskabet hjælper os, når vi mister arbejdet, bliver udfordret.

I fagbevægelsen er vi enige med regeringen i, at vi har brug for en frisk start i beskæftigelsesindsatsen. Og vi er klar til at bidrage konkret og aktivt. Men vi finder ikke løsningen ved at nedskære og afvikle, men ved at nytænke og genskabe.

Derfor foreslår vi i FH at etablere et nationalt kompromis om beskæftigelsesindsatsen, hvor vi inddrager viden fra alle vigtige interessenter. Styrende for det arbejde skal være et princip om at måle på resultatet af indsatserne frem for omfanget af indsatser.

På de kommende sider beskriver vi en model for en ny beskæftigelsesindsats samt nogle af de værdier, principper og centrale forslag, som en ny model skal bygge på. Det skal ses som et samlet forslag, således at de enkelte elementer ikke kan stå alene. Det er vores udgangspunkt for en afgørende samtale om fremtidens beskæftigelsesindsats.

Alt sammen funderet på de tre centrale værdier: Frihed, tillid og værdighed.

Nanna Højlund,
næstformand i FH.

Tre bærende værdier for fremtidens beskæftigelsesindsats

Frihed

Et menneske uden rettigheder er ufrit. Derfor er det vigtigt at sikre rettigheder for den enkelte for at understøtte det frie valg. I dag bestemmer staten, hvad kommunerne og a-kasserne skal bestemme over den enkelte arbejdsløse. Det skaber et system, hvor mennesker klientgøres i et større omfang end nødvendigt. Vi får dermed ikke forløst det potentiale, der ligger i medbestemmelse.

Derfor skal retten til medindflydelse være et styrende element for den fremtidige beskæftigelsesindsats. Arbejdsløse skal ikke sættes fri fra krav, men være frie til selv at finde en vej til at indfri dem.

Det gælder også for de medarbejdere, der er i beskæftigelsesindsatsen. De skal i højere grad stilles fri til at bruge skøn, faglig viden og sund fornuft til at hjælpe det menneske, der sidder foran dem.

Tillid

FH mener, vi bør stræbe efter et system uden ligegyldige kontrolforanstaltninger, som er fokuseret på processen. Vi skal i stedet kigge på resultaterne af indsatsen. En indsats, som består af kvalificeret vejledning, rettigheder og muligheder, som tager afsæt i den enkelte.

Paroler som at "sætte den arbejdsløse i centrum" får først reel betydning, når der er tillid til den arbejdsløse. Som ledig er det, man allermost ønsker sig, varig beskæftigelse eller uddannelse. Med det udgangspunkt er der ikke behov for den store mængde af begrænsninger og central detailstyring af ledighedsforløb, vi ser i dag.

Mere tillid i beskæftigelsesindsatsen handler også om at lægge mere ansvar i den samtale, der foregår mellem arbejdsløs og sagsbehandler eller socialrådgiver. Have tillid til de faglige kompetencer og skøn, som medarbejdere har og som kan bringes i spil til fordel for den arbejdsløse.

Værdighed

En værdig behandling handler både om frihed til at vælge egen vej samt tillid til, at det væsentligste for enhver – sagsbehandlere såvel som borgere – er at komme ind på arbejdsmarkedet igen. Tingene hænger sammen.

Der er en verden til forskel på de behov, man kan have, når arbejdsløsheden rammer. Derfor er det også væsentligt med en skønsbaseret, tillidsvækkende start, der føles som et bidrag til at komme hurtigt og varigt i arbejde igen.

Målet bør være et system, hvor borgere behandles ordentligt, ligeværdigt og værdigt. Og hvor afgørelser træffes på måder, der giver accept og respekt.

Den arbejdsløse i centrum

A-kasserne skal have det fulde ansvar for dagpengemodtagere

Fra 2024 træder en efterspurgt og nødvendig forenkling af beskæftigelsesindsatsen i kraft, når dagpengemodtagerne i de første tre måneders ledighed kun skal have kontakt med deres a-kasse. Dermed er det i den periode slut med parallelle forløb i både a-kasser og jobcentre.

Vi ved fra a-kasseforsøget, at det virker, og fra a-kasseforsøget ved vi også, at forsøgsdeltagerne er markant mere tilfredse end ikke-forsøgsdeltagerne, som fremgår af nedenstående figur.

Blandt andet derfor mener vi i FH, at man i forbindelse med omstruktureringen af beskæftigelsesindsatsen bør tage det næste skridt og give a-kasserne det fulde ansvar for dagpengemodtagerne i hele ledighedsperioden.

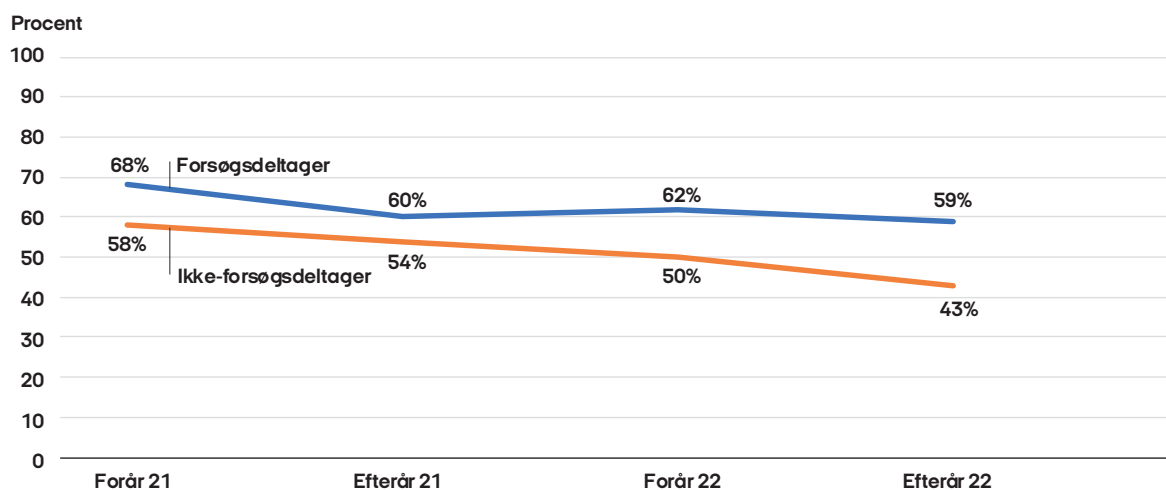
Det vil i højere grad være muligt at benytte det faglige udgangspunkt, som a-kassen har, til at etablere en mere branchespecifik og jobrettet indsats for den enkelte dagpengemodtager. En ny beskæftigelsesindsats skal bruge faglighed, viden og ressourcer mere målrettet.

Beskæftigelsesindsats i to hovedspor

Placeringen af dagpengemodtagerne hos a-kasserne vil spare kommunerne for penge og dermed frigøre ressourcer til at tage ordentligt hånd om de arbejdsløse, der har brug for mere hjælp. Det kan for eksempel være arbejdsløse med handicap, psykiske sygdomme, nedslidning eller uintegrede arbejdsløse, der ikke taler dansk og ikke kender det danske system.

Derfor lægger FH op til at skabe to hovedspor for beskæftigelsesindsatsen – et for de jobparate ar-

Figur 3: Udvikling i antal tilfredse forsøgsdeltagere og ikke-forsøgsdeltagere (Rambøll)

Kilde: AMANDA, Arbejdsmarkedsportalen, Resultatdata og AMFORA

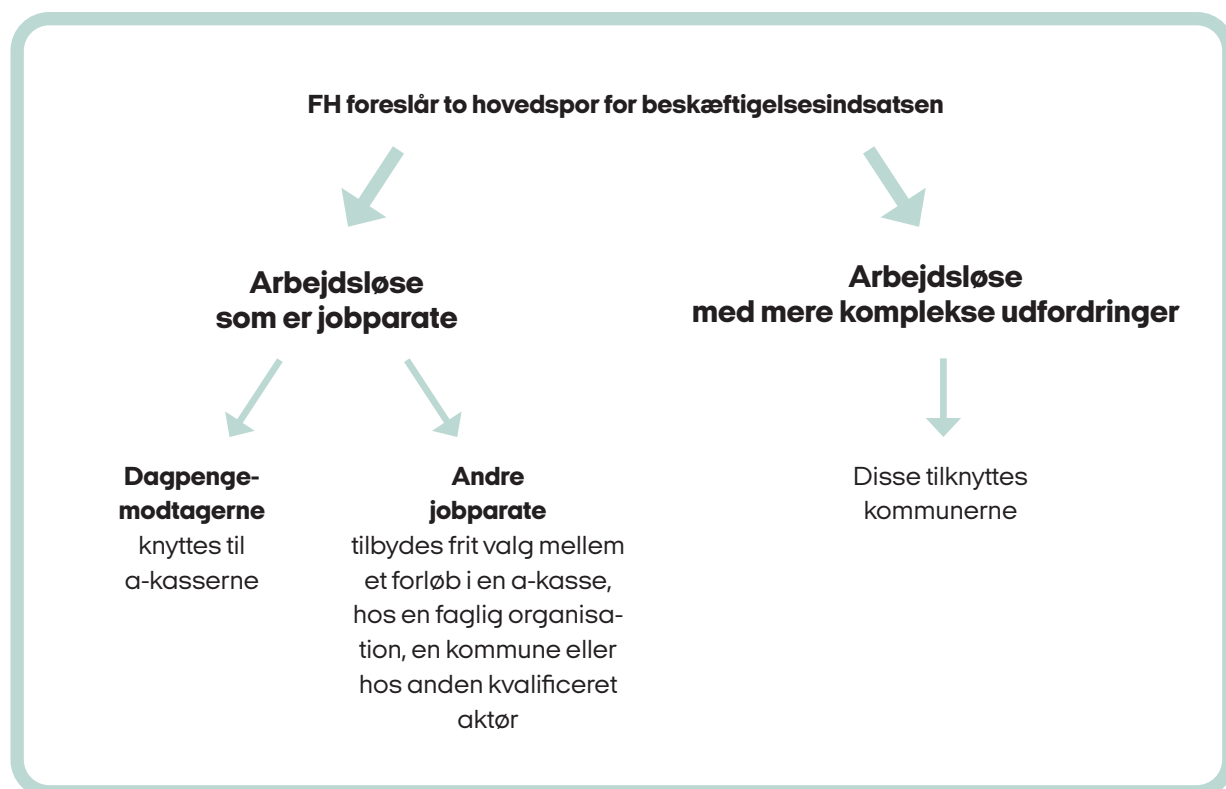
bejdsløse og ét for dem som har mere komplekse udfordringer. Førstnævnte består igen af to underkategorier – dagpengemodtagerne skal tilknyttes a-kasserne, mens andre jobparate kan tilbydes et frit valg mellem et forløb i en a-kasse, hos en faglig organisation, en kommune eller hos anden kvalificeret aktør. Det andet hovedspor vil fortsat ligge i kommunerne for de øvrige målgrupper.

I alle kommuner etableres en ny tværgående enhed på tværs af social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet, der kan tilbyde borgere med andre problemer end ledighed en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, og de øvrige jobparate målgrupper en beskæftigelsesrettet indsats.

Denne model vil både sikre et enklere og mere

målrettet forløb for de jobparate arbejdsløse og et bedre forløb for de arbejdsløse med andre problemer end bare arbejdsløshed, da kommunen vil være bedre rustet til at tage hånd om netop deres udfordringer. De samlede udgifter vil desuden blive reduceret, da a-kasser og jobcentre i dag bruger mange ressourcer på overlappende indsatser og koordinering.

Et større ansvar til a-kasserne handler ikke om, at jobcentre eller kommuner skal sættes ud på side-linjen. Tværtimod. Forslaget handler om at sikre en mere effektiv arbejdsdeling, hvor begge parter bruger deres ressourcer og kompetencer dér, hvor det giver de bedste resultater. Et godt samarbejde mellem kommuner og a-kasser er helt centralt, og igennem hele forløbet skal arbejdsløse kunne visiteres imellem de to spor, hvis der opstår behov.

For selvfølgelig hører alle arbejdsløse ikke naturligt hjemme i den ene eller den anden kasse. Der vil være mange gråzoner, og manges situation vil løbende ændre sig, så der kan blive behov for en større eller mindre indsats.

For at a-kasserne kan overtage opgaven med kontaktføreløbet uden, at der følger direkte økonomi med til samtalerne, lægges der til grund, at opgaven skal løftes i et andet beskæftigelsessystem end i dag.

Færre krav til jobparate arbejdsløse

FH mener, at et nyt beskæftigelsessystem skal bygges på en grundlæggende antagelse af, at jobparate arbejdsløse gerne vil i job eller uddannelse. Ud fra den grundpræmis om tillid til de arbejdsløse er der grundlag for at tage et opgør med de krav, der stilles til de arbejdsløse. Det er desuden en forudsætning for, at a-kasserne i praksis vil være i stand til at overtage hele kontaktføreløbet med jobparate arbejdsløse uden yderligere økonomi til opgaven.

Derfor foreslår FH, at de nuværende krav til samtaler erstattes af et krav om én fysisk samtale i a-kassen i starten af ledighedsperioden og derudover samtaler efter behov. Desuden skal kravet om et ret og pligt tilbud inden for seks måneders ledighed afskaffes og erstattes af en ret til tilbud. Endelig skal det omfattende kontrolregime mod a-kasserne fokuseres og i højere grad være risikobetonet.

Ressourcekrævende proceskrav og kontrol, der ikke bringer den arbejdsløse tættere på job, skal ikke gentages i det nye kontaktføreløb. Samtidig vil fagbevægelsen forpligte sig på at fremme en fælles indgang i forhold til virksomhedsservice og jobformidling, så virksomhederne kan henvende sig ét sted på tværs af a-kasser.

Ny enhed skal hjælpe arbejdsløse med flere problemer

Borgere med problemer ud over ledighed skal have ret til en tværgående, helhedsorienteret indsats, der kan afklare og udvikle borgernes arbejdsevne og understøtte deres vej ind på arbejdsmarkedet. Det forudsætter, at det kommunale system kan arbejde på tværs af de forskellige forvaltninger i kommunen.

FH foreslår derfor, at der i alle kommuner oprettes en ny tværgående enhed. Den skal sikre, at de nødvendige kompetencer er til stede for, at borgere med andre problemer end ledighed kan få en individuel og helhedsorienteret indsats. FH foreslår i den forbindelse, at de kommunale rehabiliteringsteams og ressourceforløb nedlægges.

Der skal sikres en koordinerende sagsbehandling gennem et relevant tværfagligt team omkring borgeren, heriblandt sundhedskoordinatoren, samt udarbejdes en plan i samarbejde med borgeren. Målet er, at borgeren hurtigst muligt bliver afklaret og får de relevante indsatser, der kan bringe borgeren tilbage i varig ordinær beskæftigelse eller fleksjob eller blive tilkendt førtidspension.

Kontanthjælpsmodtagere kan vælge forløb

Som led i at skabe mere frihed for den enkelte arbejdsløse, foreslår FH, at jobparate kontanthjælpsmodtagere selv skal kunne vælge, om de ønsker hjælp af en fagforening, a-kasse, kommune eller anden aktør. I den forbindelse skal der etableres et system for, at disse aktører kan blive godkendt til at varetage den indsats.

I samme ombæring bør man desuden lave et samlet overblik over forbrug af kommunale midler til udlicitering af opgaver knyttet til den aktive beskæftigelsesindsats, herunder kvalitet og

effekt forbundet med udliciteringen. En analyse foretaget af VIVE⁴ har nemlig vist et samfundsøkonomisk underskud på 4 10 millioner kroner ved brug af anden aktør. Det skyldes blandt andet, at arbejdsløse henvist til anden aktør i gennemsnit er 10 dage mindre i beskæftigelse, end hvis den aktør var lige så effektiv som jobcentrene. Derudover konstaterer Det Økonomiske Råd, at det ikke er oplagt, at en udlicitering af en større del af beskæftigelsesindsatsen til private aktører vil føre til bedre resultater for de arbejdsløse.

Styrk de regionale arbejdsmarkedsråd (RAR)

I dag er en meget stor del af indsatsen for de arbejdsløse forankret i kommunerne, og det giver jo i sagens natur 98 forskellige administrationer. Men samme opdeling findes åbenlyst ikke på arbejdsmarkedet, hvor kommunegrænser ikke betyder noget for hverken arbejdsgiver eller arbejdstager.

Den fremtidige beskæftigelsesindsats bør tage højde for dette ved at styrke de regionale arbejdsmarkedsråd.

I de råd kan arbejdsmarkedets parter i samarbejde med kommunerne sikre et bedre samarbejde om indsatsen over for de arbejdsløse, så den ikke i alt for høj grad bliver fokuseret på forholdene i en enkelt kommune.

Det kunne eksempelvis ske ved, at arbejdsmarkedsrådene udarbejder positivlister over kurser og uddannelser inden for områder med mangel på arbejdskraft, understøtter tilvejebringelsen af virksomhedspraktik og løntilskud ved regionens virksomheder og sikrer, at uddannelsesinstitutionernes tilbud matcher behovet for kvalificeret arbejdskraft i regionen, samt får flere dedikerede medarbejderressourcer i AMK'erne.

4) <https://www.vive.dk/media/pure/9105/2043866>

Økonomiske forventninger

Det er FH's skøn, at forslagene om at opdele beskæftigelsesindsatsen i to hovedspor vil medføre betydelige administrative besparelser på sagsbehandling. Det skyldes dels, at a-kasserne overtager en stor del af samtalerne med de forsikrede arbejdsløse, og at der fremadrettet vil blive brugt langt færre ressourcer på koordinering mellem jobcentre og a-kasser, og at man vil undgå dobbeltarbejde ved at have indsatsen over for de arbejdsløse centreret et sted frem for to.

Der vil imidlertid blive behov for at tilføre a-kasserne flere midler til blandt andet udvikling af nye it-systemer, men denne udgift vil være langt mindre end besparelsen.

Styrkelsen af de regionale arbejdsmarkedsråd kan understøttes af, at de midler der i dag bruges til at monitorere og kontrollere via dataindsamlinger i for eksempel STAR overgår til rådene.

Samlet set er FH's forventning desuden, at et beskæftigelsessystem forankret i a-kasserne vil være mere effektivt til at få arbejdsløse tilbage i job, som på længere sigt vil gavne samfundsøkonomien.

Flere rettigheder og færre proceskrav

Vores nuværende beskæftigelsessystem er bygget på kontrol og mistillid. Det skal vi have et grundlæggende opgør med. Det er imidlertid nemmere sagt end gjort, for man skal ikke være blind for, at mange regler og processer findes for at sikre borgernes retssikkerhed. Derfor er opgaven at finde og fjerne de krav, som ikke giver værdi og resultater.

Når vi vil designe et system, hvor borgeren i mindre grad er beskyttet af processer og bureaukrati, er det nødvendigt at skabe et mere ligeværdigt forhold mellem sagsbehandleren og den arbejdsløse.

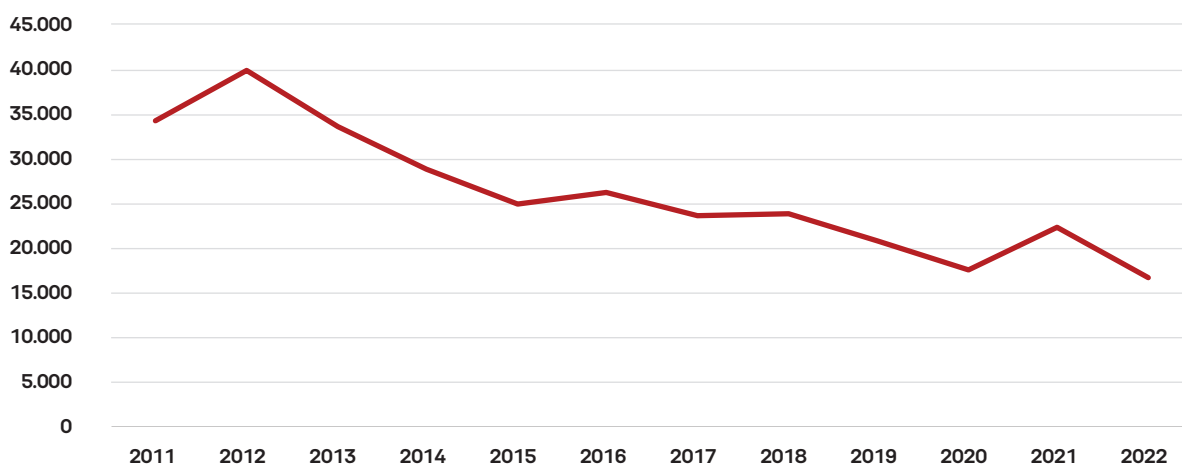
Vi skal også sikre både borgerens og sagsbehandlerens frihed til at finde den bedste løsning ved at fjerne formelle krav om aktivering, jobprøvnin g, uddannelse, etc. Der skal være en grundlæggende tillid til, at de to i samarbejde kan finde frem til den rigtige løsning for den enkelte.

Stærkere uddannelsesrettigheder

Arbejdsmarkedet ændrer sig hele tiden, og det er vigtigt, at arbejdsstyrken er rustet til at følge med. Desværre har vi over en årrække set et fald i brugen af ordinær uddannelse til arbejdsløse [jf. figur].

Derfor foreslår FH en helt ny tilgang til arbejdsløses videreuddannelse. Vi vil garantere forsikrede arbejdsløse en ret til uddannelse i op til 12 uger om året, så længe der er tale om opkvalificering indenfor mangelområder. Både den grønne omstilling og den øgede digitalisering af samfundet betyder, at mange funktioner lige nu bliver forældede, mens nye funktioner dukker op. Det skal vi kunne imødekomme, for ny forskning viser, at arbejdsløse med videreuddannelse hurtigt og effektivt kan kvalificere sig til nye funktioner, hvor der er behov for dem [Humlum m.fl., 2022].

Figur 4: Antal aktiveringsforløb, ordinær uddannelse

Kilde: AMANDA, Arbejdsmarkedsportalen, Resultatdata og AMFORA

FH foreslår desuden, at retten til uddannelse på 110 procent af dagpengesatsen bliver styrket. Ordningen fungerer i dag sådan, at ufaglærte eller faglærte med en forældet uddannelse kan tage en erhvervsuddannelse indenfor et mangelområde og modtage 110 procent af den dagpengesats, de hidtil har været kvalificeret til. Vi ved, at det er en god ordning, som sikrer den rette omstilling af de personer og dermed skaber mere af den kvalificerede arbejdskraft, vi har brug for.

For det første skal ordningen gøres permanent, da den i øjeblikket står til at udløbe ved årsskiftet.

For det andet skal vi lade flere få adgang til ordningen ved at udvide begrebet 'forældet uddannelse'. I dag defineres det som en uddannelse, der ikke har været anvendt i fem år. Men det er meget u hensigtsmæssigt, at en ledig skal vente fem år for at komme videre, hvis det er åbenlyst, at vedkommendes uddannelse ikke længere er anvendelig. Det medfører i praksis en lang ventetid, som hverken den arbejdsløse eller samfundet får noget ud af. Den fastlåste periode skal vi fjerne, sådan at en uddannelse kan anses for forældet med øjeblikkelig virkning, hvis eksempelvis sygdom eller udvikling inden for faget og arbejdsmarkedet betyder, at man ikke længere kan bruge den. Derudover bør begrebet udvides til at gælde alle uddannelser, sådan at også videregående uddannelser kan betragtes som forældede.

For det tredje skal alle med en forældet uddannelse have adgang til ordningen, ikke bare faglærte.

Slutteligt mener FH, at der skal laves en særskilt ordning for uddannelsesløftet indenfor professionsuddannelserne. Også her er der nemlig meget stor mangel på flere områder, og derfor bør der findes en tilsvarende ordning som den målrettede faglærte.

Drop rigide krav og fokusér på fagligheden

Det bør være en ambition, at flest mulige proces- og dokumentationskrav afskaffes i en fremtidig beskæftigelsesindsats - både for kommuner og a-kasser. Det skal give frihed til, at arbejdsløse selv kan være med til at tilrettelægge deres forløb.

FH foreslår derfor, at rammerne i det nye kontaktforløb skal være mere fleksible, så borgerens behov kommer i fokus. Det skal være op til den arbejdsløse og sagsbehandleren at aftale mængden af samtaler og at strukturere forløbet på den måde, der mest effektivt sender den arbejdsløse i retning af job.

FH's forslag er, at den eneste samtale, der skal være krav om, finder fysisk sted i starten af ledighedsperioden. Herfra skal arbejdsløse kunne forlange en samtale ved behov, ligesom sagsbehandleren fra a-kassen, kommunen eller en anden aktør kan kalde den arbejdsløse ind. I det tilfælde vil den arbejdsløse stadig have pligt til at deltage fysisk eller digitalt, men samtalen vil altid være resultat af en konkret, individuel vurdering fra den ene parts side.

Også kravet om et ret- og pligt-tilbud efter senest seks måneders ledighed skal afskaffes. Det er for rigtigt, for dyrt og langt fra det bedste i alle tilfælde. Nogle kan have behov for et sådant forløb tidligere, andre senere og for nogle vil det aldrig give mening. Det er afgørende, at sådanne tilbud ikke opleves som en straf, men som opkvalificering og inspiration.

Vi skal fokusere på resultaterne af indsatser og ikke lave indsatser for processens skyld. Derfor foreslår FH, at vi afskaffer det skærpede tilsyn og i stedet indfører et tilsyn med fokus på resultatmål. I samme ombæring skal vi også i høj grad nedprioritere STAR's overvågning af kommunernes brug

af puljemidler, da der bruges mange ressourcer på at afrapportere og dokumentere. Selvfølgelig skal kommunernes økonomi og indsatser stadig være gennemsigtige, men de nuværende krav tager direkte ressourcer ud af det, det hele handler om – den praktiske udførelse af beskæftigelsesindsatsen.

I stedet skal vi evaluere ankesystemet, så vi er sikre på, at borgernes retssikkerhed ikke bliver kompromitteret i et mere frit beskæftigelsessystem.

Økonomiske forventninger

Det er FH's skøn, at mindre rigide krav til ledighedsprocessen vil medføre betydelige besparelser på sagsbehandling og til ineffektive indsatser. Det skyldes dels, at der benyttes færre ressourcer på at følge og dokumentere processkridt, men også en antagelse om, at indsatsen bliver mere effektiv.

Forslaget om uddannelsesrettigheder vil i sig selv medføre udgifter. Det er imidlertid FH's forventning, at bedre adgang til opkvalificering i længden vil tjene sig selv ind og mere til i form af flere beskæftigede m.m.

Desuden vil rettigheder til uddannelse for alle forsikrede arbejdsløse inden for områder med mangel på arbejdskraft være med til at sikre, at danske virksomheder har den nødvendige kvalificerede arbejdskraft, og at arbejdsløses adgang til uddannelse og opkvalificering ikke betinges af hver enkelt kommunes økonomiske hensyn.

En hurtig og værdig indsats for arbejdsløse med andre problemer

Alt for mange arbejdsløse med andre problemer end arbejdsløshed hænger fast i systemet i årevis uden at blive afklaret og uden at få de relevante tværgående indsatser, der kan bringe dem tættere på job eller uddannelse. I værste fald bliver de fastholdt i et limbo af endeløse arbejdsprøvnin-ger eller passiv forsørgelse, der hverken fører til ordinær ansættelse, fleksjob eller førtidspension, og dermed kommer de længere og længere væk fra arbejdsmarkedet.

Sygemeldte og arbejdsløse med sociale eller helbredsmæssige udfordringer skal mødes med tillid og behandles værdigt. De skal være med til at definere deres egne problemer og have indflydelse på den indsats, de tilbydes.

Indfør en afklaringsret for kontanthjælpsmodtagere

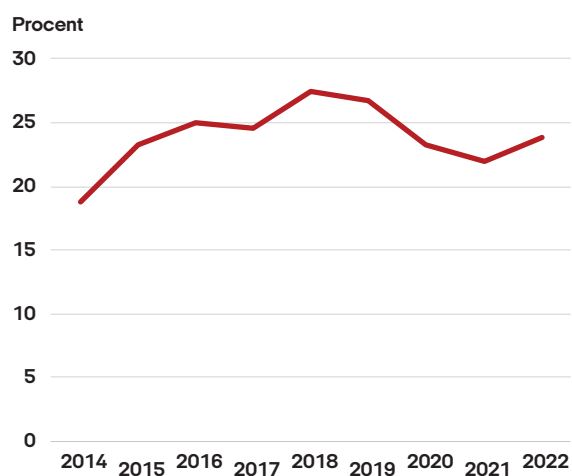
I dag venter kontanthjælpsmodtagere med andre problemer end arbejdsløshed ofte alt for længe på at få en afklaring og dermed den rigtige hjælp for at komme i beskæftigelse. Når der så er truffet en afgørelse, er der desværre ofte fejl. Trods utallige politiske tiltag til at rette op, så bliver 20-25 % af de påklagede afgørelser fra kommunerne omstødt af Ankestyrelsen (jf. figur 5).

Derfor bør der helt i starten af ledighedsforløbet foretages en vurdering af, om den arbejdsløse er jobparat, eller om borgeren har helbredsmæssige, sociale eller andre problemer, der betyder, at det vil være mere hensigtsmæssigt med en helhedsorienteret indsats.

Hvad der endegyldigt ikke gavner nogen er, at borgere bliver hængende i systemet uden en afklaring og dermed bevæger sig længere væk fra arbejdsmarkedet, mens uløste problemer vokser sig større,

FH foreslår derfor, at der indføres en afklaringsret,

Figur 5: Omgørelsesprocent på beskæftigelsesområdet

Kilde: Ankestyrelsen

hvor kontanthjælpsmodtagere får ret til at blive afklaret hurtigst muligt og senest efter 12 måneder. Det betyder, at det inden for et år skal fastslås, om kontanthjælpsmodtageren er i den rette kategori. Det skal være en grundlæggende rettighed, som skal sikre fremdrift og bedre retssikkerhed for borgeren.

Udviklingsfleksjob

I dag er det sådan, at borgere med nedsat arbejdsevne ikke kan komme i fleksjob, før det er dokumenteret, at deres arbejdsevne er varigt og væsentlig nedsat. Det betyder, at alle relevante tilbud skal være afprøvet og behandlingsmulighederne skal være udtømte. Konsekvensen er, at der for især borgere med sammensatte og diffuse problemer ofte går meget lang tid, før man kan sætte ind.

FH foreslår derfor at indføre en mulighed for, at borgere med nedsat arbejdsevne, der ikke er en-

deligt afklaret, kan få et udviklingsfleksjob, hvor de får mulighed for at påbegynde arbejdet samtidig med, at de følger et behandlingsforløb eller andre indsatser.

Ret til førtidspension ved betydeligt begrænset arbejdsevne

Med førtidspensionsreformen i 2013 blev det yderst vanskeligt at få tilkendt en førtidspension. Til gengæld skulle flere borgere med en lille arbejdsevne visiteres til et fleksjob, hvis arbejdsevnen kunne udvikles inden for en rimelig periode.

Udfordringen er, at en del borgere med en betydeligt begrænset arbejdsevne enten bliver parkeret på ledighedsydelse eller får et såkaldt minifleksjob uden udsigt til – og uden en indsats der understøtter – progression i timetal eller arbejdsintensitet.

FH foreslår derfor, at borgere med betydeligt begrænset arbejdsevne skal kunne vælge mellem at komme i fleksjob eller på førtidspension. Der er her tale om borgere med en arbejdsevne under grænsen for et fleksjob, og hvor arbejdsevnen ikke kan udvikles til at kunne varetage et fleksjob. Førtidspensionen kan give borgeren den nødvendige trykthed, der eventuelt kan være et afsæt til at tage et skånejob eller ordinære timer i et vist omfang.

Afskaffelse af jobafklaringsforløbene

Når man ikke længere har ret til sygedagpenge, overgår man til et jobafklaringsforløb, der har til formål at gøre den arbejdsløse klar til beskæftigelse gennem for eksempel praktik, løntilskudsjob eller opkvalificering.

Men forløbene har meget længere varighed end ventet, og de er for dårlige til at tage højde for den enkelte syge arbejdsløses behov og udfordrin-

ger. Derudover betyder overgangen ofte, at den arbejdsløse skal have en ny sagsbehandler, der ikke kender den enkeltes omstændigheder. Det er hverken effektivt eller værdigt over for den enkelte.

FH foreslår derfor, at jobafklaringsforløbene afskaffes, og at den sygemeldte i stedet kan fortsætte på sygedagpenge på en lavere sats, der svarer til ressourceforløbsydelsen. I den periode kan den sygemeldte sammen med sin hidtidige sagsbehandler lave en ny plan for at få vedkommende i beskæftigelse. Det vil samlet set skabe et mere sammenhængende forløb for den syge.

Økonomiske forventninger

Det er FH's skøn, at forslagene om udviklingsfleksjob og ret til førtidspension for borgere med stort set ingen arbejdsevne vil medføre store besparelser på administration. Det skyldes, at flere borgere med nedsat arbejdsevne hurtigere vil komme i fleksjob, og at man vil spilde færre ressourcer på at løfte fleksjobbere, der reelt hører hjemme på førtidspension.

Dermed vil det naturligvis forventes, at udgifterne til førtidspension vil stige.

Afskaffelse af jobafklaringsforløb skønnes ligeledes at medføre en betydelig administrativ lettelse, samt at sygemeldtes vej tilbage i arbejde bliver afkortet, hvorved udgifterne til offentlig forsørgelse reduceres.

FH's bud på en ny beskæftigelsesindsats

Den arbejdsløse i centrum

A-kasserne skal have det fulde ansvar for dagpengemodtagere

Beskæftigelsesindsats i to hovedspor

Færre krav til jobparate arbejdsløse

Ny enhed skal hjælpe arbejdsløse med flere problemer

Kontanthjælpsmodtagere kan vælge forløb

Styrk de regionale arbejdsmarkedsråd [RAR]

Flere rettigheder og færre proceskrav

Stærkere uddannelsesrettigheder

Drop rigide krav og fokusér på fagligheden

En hurtig og værdig indsats for arbejdsløse med andre problemer

Indfør en afklaringsret for kontanthjælpsmodtagere

Udviklingsfleksjob

Ret til førtidspension ved betydeligt begrænset arbejdsevne

Afskaffelse af jobafklaringsforløbene

Frihed. Tillid. Værdighed

